

STORTINGET

Representantforslag 139 L

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Sofie Høgestøl, Ola Elvestuen, Ingvild Wetrhus Thorsvik, Alfred Jens Bjørlo og Sveinung Rotevatn

Dokument 8:139 L (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Høgestøl, Ola Elvestuen, Ingvild Wetrhus Thorsvik, Alfred Jens Bjørlo og Sveinung Rotevatn om stemmerett for 16-åringer

---

Til Stortinget

Bakgrunn

Det norske demokratiet er helt avhengig av deltakelse for å fungere. Alle som bor i landet, påvirkes av valg til både storting og kommunestyre, og alle har et ansvar for å benytte seg av de rettighetene man har som borger i et fritt og demokratisk samfunn. Stemmerett er den mest grunnleggende av disse rettighetene, sammen med ytringsfriheten og organisasjonsfriheten.

I dag ser en at valgdeltagelsen ved lokalvalg er lavere enn ved stortingsvalg. Det er forståelig, men samtidig svært uheldig. Beslutninger som tas av lokalpolitikere, har ofte en mye mer direkte innvirkning på folks liv, enten det gjelder barnehagetilbud, helsehjelpen man kan forvente å få hvis man blir syk, eller utvikling av områder for å skape gode bomiljøer og ta vare på natur og grøntområder i nabolaget.

For barn og unge er det kommunale tilbudet særlig viktig. Alle som går på skole, har glede av lokalpolitikere som prioriterer å ansette de beste lærerne, sørger for høy kvalitet på skolebygg og bidrar til at alle som vokser opp i Norge, skal ha like muligheter til å lykkes i livet. Om det finnes en fritidsklubb eller ikke i nærheten av der man bor, bestemmes på lokalt nivå.

Derfor mener forslagsstillerne at det er rett og rimelig at de eldste elevene – de som påvirkes mest av de prioriteringene og vedtakene kommunestyrene fatter – får være med på å bestemme hvem som skal representere dem, og hvem de tror er best egnet til å tale deres sak når budsjettene for neste år skal vedtas.

I dag er det mange som ikke har stemmerett i lokalvalg før de er ferdige med videregående skole og har flyttet hjemmefra – kanskje som studenter, lærlinger eller yrkesaktive i en helt ny by eller en helt annen del av landet enn der de er vokst opp. Terskelen for å delta i et lokalvalg kan være høyere om man ikke er så godt kjent på det nye hjemstedet, enn den hadde vært om det var kommunen man har opplevd på nært hold gjennom barndom og ungdomsår.

Ny forskning viser dessuten at det å senke stemmerettsalderen til 16 år kan bidra til å øke valgdeltagelsen på sikt. Denne forskningen viser at ved å få muligheten til å påvirke lokaldemokratiet gjennom stemmeseddelen får unge en viktig demokratiopplæring som gjør det mer sannsynlig at de vil delta i demokratiet også senere i livet.

En forsøksordning med stemmerett for 16-åringer som ble gjennomført i 20 norske kommuner i 2015, viste også at flere unge ble valgt inn i kommunestyrene som følge av at 16-åringer fikk stemme.

Å senke stemmerettsalderen i lokalvalg kan bidra både til økt valgdeltagelse og til at flere unge kommer inn i lokalpolitikken.

Norges befolkning har høy utdannelse, stor kunnskap og kjærlighet til demokratiet. Det ønsker forslagsstillerne å ta vare på. Når folk lever lenger, flyttes det demokratiske tyngdepunktet oppover i aldersgruppene. Stemmerett for 16-åringer vil bidra til å utjevne den forskjellen og vil gi skolene mulighet til å styrke demokratiopplæringen ved å knytte den direkte til utøvelsen av

den fremste borgerrettigheten man har – å avgi en stemme.

Stemmerettsalder i stortingsvalg er grunnlovfestet, men stemmerett i lokalvalg er regulert i valgloven. Forslaget til ny valglov vil ikke bli fremmet før 2023, og den nye valgloven vil ikke gjelde før stortingsvalget i 2025. Det medfører at 16-åringer ikke vil få stemmerett ved lokalvalget i 2023, med mindre Stortinget vedtar endringer i nåværende valglov.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Vedtak til lov

om endringer i valgloven

I

I lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven) gjøres følgende endring:

§ 2-2 skal lyde:

§ 2-2 *Stemmerett ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg*

(1) Norske statsborgere som har fylt 16 år innen utgangen av valgåret, har stemmerett ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg hvis de er eller har vært folkeregistrert som bosatt i Norge.

(2) Personer som ikke er norske statsborgere, har stemmerett hvis de har fylt 16 år innen utgangen av valgåret og oppfyller ett av følgende vilkår:

- a) De har vært folkeregistrert som bosatt i Norge de 3 siste årene før valgdagen.
- b) De er statsborgere i et annet nordisk land og har blitt folkeregistrert som bosatt i Norge senest 30. juni i valgåret.

(3) For å få stemme må velgeren være innført i manntallet i en kommune på valgdagen.

II

Loven trer i kraft straks

8. mars 2022

Sofie Høgestøl

Ola Elvestuen

Ingvild Wetrhus Thorsvik

Alfred Jens Bjørlo

Sveinung Rotevatn